

**Reactie en aanvullend advies
op het concept
armoedebeleid d.d. 15-09-2015
gemeente Aalten 2016**

Sociale Raad Aalten
Adviesraad voor sociaal domein
(voorheen WMO raad)

Gemeente
Aalten

Oktober 2015

Inhoudsopgave

Paragraaf		pagina
1	Inleiding	3
2	Anticiperen op onderwerpen uit het 1 ^e advies van juli	3
3	Vragen, opmerkingen en adviezen over het concept armoedebeleid	4
4	Samenvatting	5
5	Vervolgtraject	6

Leeswijzer

Deze reactie en aanvullend advies waarin de sociale raad haar reactie heeft weergegeven, is als volgt opgebouwd.

Paragraaf 1: In de inleiding de reactie op het concept armoedebeleid en de motivering voor aanvullend advies.

Paragraaf 2: Het benadrukken en motiveren om te anticiperen op onderwerpen uit het 1^e advies van juli

Paragraaf 3: Enkele vragen, opmerkingen en adviezen n.a.v. het ontvangen concept armoedebeleid

Paragraaf 4: De samenvattende conclusie en advies van de sociale raad op basis van beide adviezen.

Paragraaf 5: De verwachte vervolgstappen.

1. Inleiding

Nadat de sociale raad in juli haar advies over de herijking van het armoedebeleid heeft uitgebracht ontvingen wij op 15 september van u het concept armoede beleid gemeente Aalten 2016 met daarbij het verzoek om reactie/advies van de sociale raad.

Beoordeling concept op hoofdlijnen

Als positief beoordeelt de sociale raad de voorzetting van bestaand beleid en de uitbreidingen.

De toevoegingen voor gezinnen met kinderen hebben eveneens onze instemming.

Het armoedebeleid vorm te geven door in te zetten op preventie en vroeg signalering onderschrijft de sociale raad volledig.

Wat verder in het concept opvalt, is dat de term maatwerk vaak wordt gebruikt zonder dat daar een duidelijk kader voor wordt gegeven en dat toetsing van de effecten van beleid voor het laatst in 2012 heeft plaatsgevonden. De sociale raad beoordeelt dit als 2 belangrijke verbeterpunten.

Beoordeling advies herijking minimabeleid/armoedebeleid 2015

De sociale raad constateert dat in het concept over de meeste onderwerpen uit haar advies op geen enkele wijze iets wordt vermeld en daarmee vaststelt dat in het concept onvoldoende wordt geanticipeerd op bestaande situaties en verwachte ontwikkelingen in het veld.

De sociale raad is hierover teleurgesteld en wel om de volgende moverende redenen:

- De sociale raad heeft haar verbindende functie van burgers en maatschappelijke organisaties naar de gemeente toe zeer serieus genomen en verwacht van u hier dan ook een reactie op.
- De getoonde bereidheid en betrokkenheid van de maatschappelijke organisaties die meegewerkt hebben tijdens de oriëntatie worden tekort gedaan.
- Om in juli het advies uit te kunnen brengen heeft de raad zich vooraf breed georiënteerd. Deze brede oriëntatie is van extra waarde omdat - zoals uit paragraaf 5 blijkt- de laatste evaluatie over de effecten van het beleid voor het laatst in 2012 heeft plaatsgevonden.
- De invoering van de participatiewet op 1 januari 2015 heeft grote veranderingen gegeven in het sociaal domein en heeft veel impact op de uitvoering. Anticiperen op bevindingen van bestaande situaties en verwachte ontwikkelingen zijn volgens de sociale raad voor het maken van beleid dan ook essentieel.

De sociale raad wil u nogmaals verzoeken aandacht te geven aan de bevindingen uit haar advies en vinden uw visie en reactie hierin van belang.

In paragraaf 2 wordt nader ingegaan op het advies dat de raad in juli aan u heeft uitgebracht en in paragraaf 3 wordt ingegaan op het concept wat wij van u hebben ontvangen.

2. Anticiperen op onderwerpen uit het 1^e advies van juli

U onderkent in het concept het belang van tijdige en preventieve maatregelen. In ons advies van juli worden een aantal feitelijke constateringingen gedaan en verwachte ontwikkelingen uitgesproken.

De sociale raad is ervan overtuigd, dat wanneer u in uw beleid anticipeert op bestaande en verwachte situaties er een grote preventieve werking van de genomen maatregelen uitgaat.

Nogmaals het verzoek om uw aandacht, visie en reactie op de onderwerpen uit paragraaf 2.1 tot en met 2.4.

- **2.1 Terugdringing van niet-gebruik regelingen**
 - Uw concept geeft hier geen duidelijkheid over. De sociale raad pleit i.v.m. de preventieve werking er voor een sterke inzet van maatregelen voor een effectief resultaat.
 - Ook aandacht en reactie gevraagd voor de overige onderwerpen en de aanvullende vraag in het advies van paragraaf 2.1.

- **2.2 Hogere lasten voor burgers**
 - Het nieuwe beleid voor chronisch zieken en gehandicapten wordt gevormd door het eigen risico gedeeltelijk te compenseren via de bijzondere bijstand en ook de aantoonbare meerkosten hier bij onder te brengen.

Vraag: Biedt de draagkrachtberekening een goede oplossing bij de stapeling van kosten voor hen die net boven de bijstandsnorm zitten?
 - Ook aandacht en uw reactie gevraagd voor de overige onderwerpen in het advies van paragraaf 2.2.
- **2.3 Leenbijstand en schuldhulpverlening**
 - In het concept wordt geen enkele aandacht besteed aan ons advies omtrent strikt noodzakelijke gebruiksgoederen en de daardoor ontstane schulden problematiek door leningen bij de Stadsbank. Wij missen meer initiatief van de gemeente in de preventie van financiële problemen zoals door ons bepleit.
 - Nogmaals aandacht en uw reactie gevraagd over het advies van 2.3.
- **2.4 Beschikbaarheid sociale huurwoningen**
 - Ook is er geen reactie op onze opmerking over de woonsituatie van kwetsbare jongeren in relatie tot hun financiën.
 - Nogmaals aandacht en uw reactie gevraagd op het advies van 2.4.

3. Vragen, opmerkingen en adviezen over het concept armoedebeleid 2016

De sociale raad heeft een aantal opmerkingen en adviezen bij enkele paragrafen van het concept.

- **Paragraaf 4.1.8 Regeling pensioengerechtigden**
 - Wordt hier bedoeld dat ook niet-pensioengerechtigden in de genoemde omstandigheden hiervoor in aanmerking komen? Zo ja dan geeft de huidige benaming van de regeling verwarring.

Advies:
De benaming aanpassen om verwarring te voorkomen.
- **Paragraaf 4.1.9 Financiële thuisadministratie**
 - In deze paragraaf vermeldt u dat u gebruik maakt van de diensten van Humanitas. In paragraaf 2.1 van ons advies van juli schetsen wij de situatie en behoeften bij Humanitas en de initiatieven bij Diaconie en Charitas.

Advies:
Wij vragen hiervoor uw aandacht en pleiten ervoor een toekomst bestendige omgeving te realiseren voor de financiële thuisadministratie.
- **Paragraaf 5 Terugblik speerpunten bestaande beleid**
 - Positief is dat de maatregelen om de voorstellen uit te voeren zijn gerealiseerd.
 - Bij speerpunt evaluatie constateren we helaas dat de effecten van het beleid voor het laatst getoetst zijn in 2012. Een hogere frequentie is wenselijk.
 - Positief is dat u in paragraaf 11 “Evaluatie” voorstelt in het eerste kwartaal van het daaropvolgende jaar de evaluatie op gebruik, zowel qua gebruikers als financieel te evalueren.

Advies:
Gezien de grote veranderingen is het advies in het 1^e kwartaal van 2016 te starten met evaluatie.

- **Paragraaf 6 Aantallen en uitgaven**

- In tabel 1 vallen na extrapolatie van de aantallen in 2015 de toename op bij 2 voorzieningen namelijk voor bijzondere bijstand en schuldhulpverlening. Respectievelijk een toename in 2015 van 50 en 60 %.

De toename sluit aan bij de bevindingen in het veld zoals verwoordt in paragraaf 2.1 van het advies van juli.

Advies:

Beleid inzetten op preventieve maatregelen en herhaling van het advies zoals vermeld bij paragraaf 4.1.9.

- Tabel 2 geeft geen helder beeld van kostenontwikkelingen. Uit de tabel kan niet worden geconcludeerd of kosten sterk toenemen of niet.

Vraag:

Om meer duidelijkheid te krijgen over werkelijke kostenontwikkelingen vraagt de sociale raad om een toelichting op tabel 2. Mede ook in relatie tot het voorgestelde budget van € 225.000.— in paragraaf 8.2.2, dat u als voldoende acht.

- **Paragraaf 8.1.1 voorstel voor aanvullingen of wijzigingen van de huidige regels en maatwerk**

De sociale raad wil hierbij pleiten voor toepassing van de vaak gebruikte term maatwerk en daar het volgende voorbeeld van schetsen.

- *aandacht voor tegemoetkoming studiekosten MBO*

In het concept wordt de kosten geschetst voor leermiddelen in het MBO. De tegemoetkoming van € 116.- is hiervoor lang niet toereikend. De individuele bijstand biedt hier voor extra mogelijkheden.

Advies:

Voor de tegemoetkoming een kader vaststellen met bijvoorbeeld een concrete staffel met bedragen.

In algemene zin wil de sociale raad het volgende advies geven over maatwerk:

Wij pleiten voor een duidelijke hardheidsclausule waarbij in situaties waarin de regels tot onbillijkheid en/of onrechtvaardigheid leiden van deze regels kan worden afgeweken. De geest van dit beleid moet altijd gaan boven de letter van de verordeningen.

De tegemoetkoming studiekosten MBO is hiervan een goed voorbeeld.

- **Paragraaf 11 Evaluatie**

Advies:

Zoals eerder bepleit bij paragraaf 5 is de sociale raad sterk voorstander van tijdige en regelmatige evaluaties om de effecten van uitgevoerd beleid te toetsen. De raad pleit ervoor hiermee te starten in het 1^e kwartaal van 2016.

4. Samenvatting

De samenvatting die de sociale raad in het 1^e advies van juli heeft verwoord is nog volledig van kracht. In het concept armoedebeleid leest de sociale raad veel goede uitgangspunten en voorstellen, maar stelt helaas ook vast dat er door de gemeente vrijwel niet geanticipeerd wordt op bestaande en verwachte situaties, die bij de oriëntatie zijn opgetekend.

Maatregelen gericht op maatwerk en preventie moeten naar de opvatting van de sociale raad in het concept meer vorm krijgen.

Tot slot zal voor een goede toetsing van de effecten van uitgevoerd beleid het voornemen om jaarlijks te evalueren een hoge prioriteit moeten hebben.

5. Vervolgtraject

De sociale raad verwacht dat zij met deze reactie en aanvullend advies bijdraagt aan een evenwichtige en zo rechtvaardig mogelijke ondersteuning voor de burgers van Aalten.

De sociale raad zal het op prijs stellen in het proces van deze beleidsontwikkeling betrokken te blijven.

Met belangstelling ziet de sociale raad uw reactie, waarin uw visie over de twee uitgebrachte adviezen herkenbaar tot uiting komen, binnen de afgesproken termijn van 4 weken tegemoet.